

ผลการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในขั้นการนำเสนอและ
ในขั้นทดสอบการระลึกต่อการระลึกได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง

นายภักดี ขจรไชยกุล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

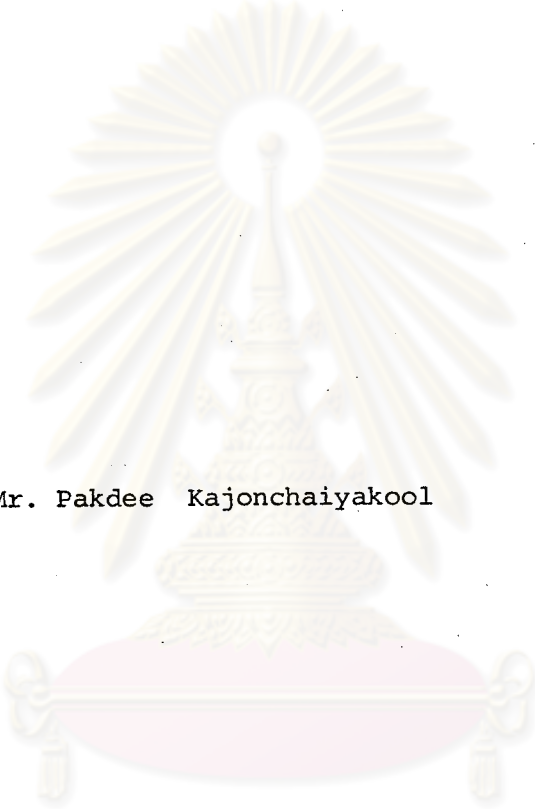
พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-192-9

013643

๕ 158๙๘๗๒๗

EFFECTS OF USING CATEGORIZED PICTURES WITH
VERBAL CUES IN PRESENTATION AND TESTING STAGE ON RECALL
OF PRATHOMSUKSA ONE STUDENTS

Mr. Pakdee Kajonchaiyakool

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-192-9

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในขั้นตอนนำเสนอ
และในขั้นตอนทดสอบการระลึกได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง

โดย

นายภักดี ขจรไชยกุล

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
- ม บ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล วัชรากัญ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพพร คุณาวุฒิ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในชั้นการนำเสนอ และในขั้นทดสอบการระลึกต่อการระลึกได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่หนึ่ง
ชื่อนิสิต	นายภักดี ขจรไชยกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. วชิราพร อัจฉริยโกศล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิรุฬห์ สีลาพฤทธิ
ปีการศึกษา	2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในชั้นการนำเสนอและในขั้นทดสอบการระลึกต่อการระลึกได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ของโรงเรียนอนุบาลจังหวัดสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 180 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ แยกตามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นกลุ่มสูง กลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 60 คน จากนั้นก็สุ่มแต่ละกลุ่มโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อรับการทดลองการใช้ตัวชี้แนะที่แตกต่างกัน 4 แบบ คือ แบบที่ 1 ผู้รับการทดลองเรียนโดยไม่มีการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในชั้นการนำเสนอและในขั้นทดสอบการระลึก แบบที่ 2 ผู้รับการทดลองเรียนโดยไม่มีการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในชั้นการนำเสนอแต่มีการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในขั้นทดสอบการระลึก แบบที่ 3 ผู้รับการทดลองเรียนโดยมีการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในชั้นการนำเสนอแต่ไม่มีการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในขั้นทดสอบการระลึก แบบที่ 4 ผู้รับการทดลองเรียนโดยมีการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในชั้นการนำเสนอและในขั้นทดสอบการระลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นภาพสี่เหลี่ยมจริงประกอบคำมีขนาด 10" x 10" จำนวน 60 ภาพ ขนาดของตัวอักษรที่ใช้เขียนกำกับภาพมีขนาดสูง 1 1/8" สีของตัวอักษรเป็นสีเขียว ตำแหน่งของตัวอักษรอยู่ด้านล่างของภาพ ภาพทั้งหมดสามารถจัดแบ่งออกเป็น 3 หมวดหมู่

หมวดหมู่ละ 20 ภาพเท่า ๆ กัน คือหมวดหมู่ผลไม้ หมวดหมู่สัตว์ หมวดหมู่ดอกไม้ กลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยมีการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในขั้นการนำเสนอจะเสนอภาพอย่างเป็นหมวดหมู่ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยไม่มีการใช้ตัวชี้แนะการจัดหมวดหมู่ของภาพประกอบคำในขั้นการนำเสนอ จะเสนอภาพอย่างคละปะปนกัน กลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยมีการใช้ตัวชี้แนะในขั้นทดสอบการระลึก จะได้รับการชี้แนะให้ระลึกอย่างเป็นหมวดหมู่ กลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยไม่มีการใช้ตัวชี้แนะในขั้นทดสอบการระลึก จะให้ระลึกโดยเสรี (Free Recall) ทั้งนี้ใช้เวลาในขั้นการนำเสนอภาพ ภาพละ 3 วินาที และใช้เวลาในขั้นทดสอบการระลึก 15 นาทีเท่า ๆ กันทุกกลุ่ม รวมเวลาที่ใช้ในขั้นการนำเสนอและในขั้นทดสอบการระลึก 18 นาที จากนั้นก็นำผลการทดสอบมาคำนวณโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยวิธีตุกี (Tukey)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. แบบการใช้ตัวชี้แนะทั้งในขั้นการนำเสนอและในขั้นทดสอบ มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างระลึกได้สูงกว่าทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
2. แบบการใช้ตัวชี้แนะในขั้นนำเสนอแต่ไม่ใช้ตัวชี้แนะในขั้นทดสอบ มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างระลึกได้รองลงมา และมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างระลึกได้สูงกว่าแบบการใช้ตัวชี้แนะในขั้นทดสอบแต่ไม่ใช้ตัวชี้แนะในขั้นการนำเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสูงกว่าแบบการไม่ใช้ตัวชี้แนะในขั้นการนำเสนอและในขั้นทดสอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3. แบบการใช้ตัวชี้แนะในขั้นทดสอบแต่ไม่ใช้ตัวชี้แนะในขั้นการนำเสนอ มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างระลึกได้สูงกว่าแบบการไม่ใช้ตัวชี้แนะในขั้นการนำเสนอและในขั้นทดสอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. แบบการไม่ใช้ตัวชี้แนะในขั้นการนำเสนอและในขั้นทดสอบ มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างระลึกได้ต่ำสุด

Thesis Title Effects of Using Categorized Pictures with Verbal
 Cues in Presentation and Testing Stage on Recall
 of Prathomsuksa One Students

Name Pakdee Kajonchaiyakool

Thesis advisor Vachiraporn Achariyakosol, Ph.D.

Co-Thesis Advisor Assistant Professor Viroon Leelaprute

Department Audio-Visual Education

Academic Year 1985

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine the effects of using categorized pictures with verbal cues in presentation and testing stage on recall of Prathomsuksa One students. The subjects were one hundred and eighty students of Surin Kindergarten, Changwat Surin. According to their achievement in Thai Language, the subjects were classified into 3 achievement levels: high, medium, and low. Sixty students were randomly selected for each group. Fifteen students from each group, then, were randomly selected assigned into four experimental groups. The four experimental groups were presented categorized pictures with treatments of verbal cues at the presentation and testing stage. In the first treatment, subjects were not received verbal cues neither in presentation nor testing stage. In the second treatment, subjects were received verbal cues in the testing stage but not in the presentation stage. In the third treatment, subjects were received verbal cues in the presentation stage but not in the testing stage. In

the last treatment, subjects were received verbal cues in both presentation and testing stage.

The instrument were sixty 10" X 10" colored pictures with verbal cues of fruits, animals, and flowers. The experiment was almost the same for all the four experimental groups that the subjects were presented sixty categorized pictures and they were asked to recall the pictures at the testing stage. The differences of the presentation were that the verbal cues were given or not given in the presentation and the testing stage, according to the experimental groups.

The data were analyzed by means of the Two-way Analysis of Variance. The pairwise differences were tested by Tukey Method.

The findings were as follows:

(1) The fourth treatment which the verbal cues are given in both presentation and testing stage is the most effective upon students' recall at 0.01 level of confidence.

(2) The third treatment which the verbal cues are given in the presentation stage but not in the testing stage is more effective than the second treatment which the verbal cues are given in the testing stage but not in the presentation stage at 0.05 level of confidence. And the third treatment is also effective than the first treatment which the verbal cues are not given neither in the presentation nor testing stage at 0.01 level of confidence.

(3) The second treatment which the verbal cues are given in the testing stage but not in the presentation stage is better than the first treatment which the verbal cues are not given neither in the presentation nor testing stages at 0.05 level of confidence.

(4) The first treatment which the verbal cues are not given at all is the least effective.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิรุฬห์ สีลาพฤทธิ์ และอาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยะโกศล อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุม การวิจัย ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขตลอดระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เริ่มดำเนินงาน วิจัยจนกระทั่งสำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

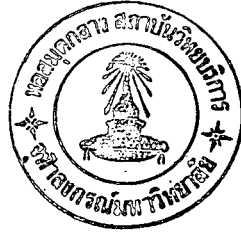
ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือการวิจัย โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนันท์ ปัทมาคม ดร.เชาวเลิศ เลิศโลหาร ที่ให้ความช่วยเหลือตรวจแก้ไขเครื่องมือ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้เมตตา ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง และขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล จังหวัดสุรินทร์ และครู อาจารย์ ตลอดจนนักเรียนทุกท่านในโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ไปดำเนินการ ทดลอง และขอขอบคุณ คุณพิศิษฐ์ ตัณฑวิชัย และคุณทองสุข วันแสน ที่ได้ให้คำแนะนำด้านการ คำนวณหาค่าทางสถิติต่าง ๆ และขอขอบคุณ คุณอัจฉรี ขจรไชยกุล ที่ให้ความช่วยเหลือในการ จัดหาทุน ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจมาตลอด ขอขอบคุณผู้ที่ไม่สามารถกล่าวนาม ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง

ส่วนดีของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้บรรดา ครู อาจารย์ ที่มีเจตคติอันดี ในการใช้สื่อการสอน เพื่อประกอบการเรียนการสอนทุกท่าน

ภักดี ขจรไชยกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ
รายการแผนภูมิประกอบ	ฎ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	ข้อตกลงเบื้องต้น	5
	สมมติฐานทางการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ประโยชน์ของการวิจัย	7
	คำจำกัดความ	7
2	วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3	วิธีดำเนินการวิจัย	23
	กลุ่มตัวอย่างประชากร	23
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
	แนววิธีการวิจัย	25
	การดำเนินการวิจัย	26
	การวิเคราะห์ข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 29
	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ผลการระลึกได้ของกลุ่มตัวอย่าง ในแบบการใช้
	ตัวชี้แนะทั้ง 4 แบบ จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	วิชาภาษาไทย 30
	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของกลุ่มตัวอย่างกับแบบ
	การใช้ตัวชี้แนะทั้ง 4 แบบ 32
	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามัชฌิม เลขคณิต (\bar{X}) ระหว่างคู่
	ของตุ๊ก (Tukey) ผลการระลึกได้ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับแบบการใช้
	ตัวชี้แนะทั้ง 4 แบบ 33
5	สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย..... 35
	สรุปผลการวิจัย 36
	อภิปรายผลการวิจัย 37
	ข้อเสนอแนะ 45
บรรณานุกรม 47
ภาคผนวก 51
ประวัติของผู้วิจัย 62

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง โดยแยกตามสัญชาติผลทางการเรียนวิชาภาษาไทย	23
2	จำนวนนักเรียนที่เข้ารับการทดลองในกลุ่มการใช้ตัวชี้แนะทั้ง 4 แบบ....	24
3.	ค่ามัชฌิม เลขคณิต (\bar{X}) ผลการระลึกได้ของกลุ่มตัวอย่างกับแบบการใช้ตัวชี้แนะทั้ง 4 แบบ	30
4.	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทางของกลุ่มตัวอย่างกับการใช้ตัวชี้แนะทั้ง 4 แบบ	32
5.	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามัชฌิม เลขคณิต (\bar{X}) ผลการระลึกได้ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับแบบการใช้ตัวชี้แนะทั้ง 4 แบบ	33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิ

หน้า

- 1 คำมีขีดเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ผลการระลอกได้ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการ
ทดลองด้วยแบบการใช้ตัวชี้แนะทั้ง 4 แบบ 31

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย